

CODUL DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

Principii generale

Universitatea de Nord Baia Mare este o instituție de stat acreditată, ale cărei scopuri, pentru fiecare membru al comunității universitare, includ dezvoltarea și afirmarea profesională, evoluția cunoașterii și cercetării în condițiile respectării statului de drept și a drepturilor omului. Universitatea respectă demnitatea fiecăruia dintre membrii comunității și promovează integritatea academică. Membrii săi contribuie la dezvoltarea democratică și la prosperitatea societății.

Valorile și principiile promovate ale căror realizare o urmărim sunt: **libertatea academică, autonomia personală, dreptatea și echitatea, meritul, profesionalismul, onestitatea și corectitudinea intelectuală, transparența, respectul și toleranța, responsabilitatea, bunăvoința și grija**, [5, 6].

1. Libertatea academică

Universitatea de Nord Baia Mare este un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și ale puterii economice, exceptând constrângerile de natură științifică, legală și etică. Membrii universității sunt protejați față de cenzură, manipulări, persecuții, în condițiile respectării standardelor științifice și a responsabilităților profesionale.

Orice membru al comunității universitare trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe.

2. Autonomia personală

Universitatea de Nord Baia Mare (UNBM) promovează un mediu propice exercitării autonomiei personale. În acest scop, asigurăm exercitarea consimțământului informat în privința programelor, concursurilor și oportunităților de studiu și cercetare și oferim oportunități, pentru ca fiecare membru al universității să poată lua și aplica decizii în privința propriei cariere academice și profesionale.

3. Dreptatea și echitatea

Membrii UNBM vor fi tratați drept, corect și echitabil. Nu permitem discriminarea sau exploatarea, indiferent că acestea sunt directe sau indirecte, și aderăm la ideea că dreptatea se bazează pe împărțirea corectă și echitabilă a puterii și pe prevenirea abuzului de putere.

UNBM adoptă măsuri ferme pentru nediscriminare și egalitatea de șanse în accesul la studii, la angajare și la programe, pentru eliminarea conflictelor de interese, pentru prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism, nepotism.

4. Meritul

Universitatea noastră asigură recunoașterea, cultivarea și recompensarea meritelor personale și colective, care conduc la împlinirea menirii sale instituționale. Printre acestea se numără dedicarea față de profesie și studiu, față de instituție și membrii comunității universitare, creativitatea și talentul, eficiența și performanța.

5. Profesionalismul

UNBM cultivă atmosfera propice cercetării și competitivității. În acest scop, dezvoltă programe academice la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii, la formarea specialiștilor competitivi și la creșterea prestigiului ei în domeniul științific. Încurajează și recompensează orientarea spre calitate științifică, pedagogică, în mod deosebit, spre excelență a profesorilor, cercetătorilor, studenților și a programelor de studii și cercetare. Încurajează și recompensează eficiența, calitatea și excelența profesională la nivel managerial și administrativ, [1].

6. Onestitatea și corectitudinea intelectuală

UNBM apără dreptul la proprietate intelectuală. Beneficiile și răsplata vor fi acordate celor care se află la originea creației intelectuale. Este interzisă orice formă de fraudă intelectuală: plagiatul total sau parțial, "fabricarea" rezultatelor cercetărilor, copiatul în cadrul examenelor sau concursurilor, substituirea

lucrărilor sau a identității persoanelor examinate, preluarea lucrărilor de la colegi sau profesori, ca și tentativele de corupere spre fraudă.

7. Transparența

Universitatea respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă. Prin aceasta, facilităm egalitatea de șanse în competiție și asigurăm accesul echitabil la resursele universitare. Universitatea interzice ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii săi și publicul larg.

8. Responsabilitatea profesională și socială

UNBM își încurajează membrii să se distingă prin implicare în problemele profesionale și publice, prin colegialitate.

Garantează membrilor universității dreptul de a critica public, întemeiat și argumentat încălcările standardelor profesionale și de calitate, ale drepturilor membrilor comunității universitare și ale colaboratorilor.

Nu sunt permise : dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a programelor și persoanelor din instituție de către membrii comunității.

9. Respectul și toleranța

Universitatea noastră promovează existența comunității universitare în cadrul căreia este respectată demnitatea fiecăruia, într-un climat liber de orice manifestare și formă de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare. Universitatea aderă la valoarea toleranței față de diferențele între oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale. Nu permitem manifestări: rasiste, homofobe, misogine, hărțuire sexuală, xenofobe, șovine.

10. Bunăvoința și grija

Universitatea noastră consideră dezirabile bunăvoința și grija manifestate, prin sprijinul față de cei aflați în nevoie, amabilitatea, politețea, altruismul, înțelegerea, solidaritatea, solitudinea, promptitudinea și optimismul față de toți membrii comunității universitare.

PRECIZĂRI:

Codul devine operant numai însoțit de Memorandumul explicativ și de Regulamentul Comisiei de etică din Universitatea de Nord.

Codul de etică și aplicarea sa nu exclud și nu înlocuiesc drepturile și obligațiile legale ale membrilor comunității.

De asemenea, codul de etică nu se substituie codului cercetării științifice de profil.

CODUL DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

Memorandum explicativ - Termeni, interpretări, exemple

1. Referitor la libertatea academică, Universitatea nu trebuie să cedeze presiunilor exercitate pentru ascunderea unor stări de lucruri, și de obediență la care poate să fie supusă, mai ales de către puterea politică.

Indiferent de sursa fondurilor UNBM nu are dreptul moral să cedeze în privința standardelor științifice și etice și să denatureze rezultatele cunoașterii.

Credințele religioase, atașamentele politice, alte categorii de credințe sunt, în spațiul universitar laic, o problemă privată a membrilor comunității academice. Ele nu pot fi impuse altora prin abuz de putere și autoritate.

Nimeni nu are dreptul să manipuleze, să îndoctrineze și să educe dogmatic în interiorul spațiului universitar (laic) și, prin aceasta, să încalce dreptul studenților, cadrelor didactice sau ale cercetătorilor la obiectivitate în cunoaștere și la formare științifică adecvată în domeniul de studii.

Dreptul la confidențialitate se protejează. Personalul didactic și administrativ are obligația să respecte confidențialitatea în problemele care țin de viața privată a studenților, să nu dea informații decât cu autorizația decanatului sau a rectoratului și numai când există motive îndreptățite. Această regulă este valabilă, de asemenea, în cazul cererilor personale referitoare la păstrarea confidențialității în privința statusului marital, orientării sexuale sau disabilităților ascunse, domiciliului, apartenenței politice sau religioase etc. Membrii personalului care au acces la documente și informații trebuie să aibă grijă să mențină caracterul confidențial și privat al acestora și să protejeze persoanele care nu doresc ca aceste informații să devină publice. Membrii universității trebuie să mențină caracterul privat al solicitărilor de confidențialitate. Dosarele personale sunt confidențiale. Încălcarea confidențialității se sancționează.

2. Autonomia personală

Exercitarea autonomiei personale în spațiul universitar înseamnă posibilitatea de a alege individual, în cunoștință de cauză, programele de studiu și de cercetare, traseele de carieră academică, oportunitățile, nivelul de excelență la care dorește să acceadă cineva.

Toate informațiile importante pentru membrii comunității universitare, și pentru publicul larg, în special cele referitoare la standardele academice, la programele de studiu și cercetare, la evaluarea, la accesul și la promovarea (prin admitere, angajare, contractare) membrilor corpului profesoral, la elementele relevante din CV-ul profesional al acestora, la membrii conducerii universitare și la CV-urile acestora, la structura universității, la cercetarea universitară, la baza materială, la serviciile sociale etc. vor fi puse, în mod egal și în timp util, la dispoziția tuturor celor interesați, pentru ca aceștia să poată alege în cunoștință de cauză în privința studiilor și profesiei. Aceste informații trebuie publicate pe paginile web ale universității.

Încălcarea autonomiei personale conduce la sancțiuni pentru cei vinovați de aceasta.

3. Dreptatea și echitatea

3.1. Principiul nediscriminării și egalității de șanse

Discriminarea în mediul academic reprezintă tratamentul inegal al unei persoane, tratament care urmărește sau conduce la încălcarea ori limitarea drepturilor persoanei respective, pe baza genului, vârstei, disabilității, orientării sexuale, a rasei, etniei, religiei, categoriei sociale, stării materiale sau a mediului de proveniență.

Discriminarea directă se sancționează potrivit legii. Discriminările indirecte sunt sancționate instituțional, în funcție de gravitate.

3.2. Eliminarea conflictelor de interese

Personalul didactic, inclusiv membrii conducerii universității și a tuturor structurilor sale si nedidactic trebuie să ia măsurile necesare pentru a evita sau pentru a soluționa adecvat situațiile în care există conflicte de interese, care ar putea compromite, direct sau indirect, îndeplinirea îndatoririlor lor.

Conflictele de interese pot fi de multe tipuri:

a. Conflicte care decurg din relațiile personale

Următoarele situații constituie încălcări ale eticii academice:

- cazurile în care din comisiile de evaluare (la examene de admitere, licență, disertații, doctorat) precum și la acordările de granturi, la angajare sau promovare, la evaluarea performanței academice și manageriale, la audit etc., fac parte persoane aflate într-o relație de rudenie de gradul I și II cu candidații sau persoanele ce urmează a fi evaluate;
- cazurile în care cadrele didactice își pregătesc în mod direct rudele de gradul I și II, în vederea examenelor de licență, master, doctorat, sau orice alte forme de studii.

Se recomandă ca următoarele situații, cu potențial ridicat de a reprezenta un conflict de interese, să fie evitate:

- cazurile în care un cadru didactic își evaluează rudele sau alte persoane cu care are relații personale de natură să le influențeze conduita academică (de ex. conflicte prezente sau trecute, relații erotice sau obligații profesionale sau personale de alte natură);
- cazurile în care din organismele de evaluare (la examene de admitere, acordări de granturi, angajare sau promovare, salarizare, premiere etc.) fac parte persoane care pot fi influențate de orice alte relații personale, inclusiv de natură financiară, cu candidații (meditații private, relații de afaceri, obligații din trecut).

b. Conflicte care decurg din rolurile multiple

Atunci când o persoană, care ia decizii cu privire la împărțirea resurselor și se află într-o echipă care solicită finanțare, ar putea să nu judece obiectiv toate criteriile relevante ale echipelor competitive. Asemenea situații trebuie evitate în instituția de învățământ superior.

c. Conflicte care decurg din interesele materiale

Această categorie de conflicte de interese privește relațiile unui membru al universității cu membri ai societăților comerciale sau a altor furnizori de servicii cu care instituția de învățământ superior întreține relații de colaborare. Se recomandă ca, în asemenea cazuri, persoanele care au interese materiale în firmele sau organizațiile respective (sau au rude apropiate cu astfel de interese materiale) să nu participe la negocierea relațiilor dintre acestea și universitate.

Angajarea studenților, cu remunerație sau pentru forme de practică academică, într-o societate comercială sau asociație de orice tip în care cadrele didactice evaluatoare dețin un interes material, personal sau profesional nu trebuie să afecteze evaluarea performanțelor academice ale celor dintâi.

d. Conflicte care decurg din colaborările externe sau din alte angajamente

Colaborările externe sau alte obligații profesionale externe ale personalului didactic și administrativ al universității nu trebuie să afecteze îndeplinirea integrală a sarcinilor profesionale ale acestora. Neaplicarea acestui principiu atrage sancțiuni proporționale.

3.3. Prevenirea și combaterea corupției

Corupția slăbește sentimentul dreptății și apartenenței. Ea este sursa principală a vicierei climatului universitar. Unele acte de corupție nu sunt prevăzute în legi, dar fac parte din categoria celor care se înscriu în "capturarea" universității sau a facultății, a departamentului etc. de către persoane sau grupuri de interese care dețin puterea și distribuie clientelar resursele materiale: dotări, salarii, prime, burse, resursele de educație și cercetare. Universitatea se angajează să sancționeze sever din punct de vedere instituțional atât actele evidente de corupție: mita și tentativa de mituire (în bani sau servicii), cât și pe cele mai puțin evidente, dar la fel de nocive: traficarea clientelară (cumpărarea și vânzarea pentru bani sau contraservicii) a examenelor sau concursurilor pentru ocuparea posturilor, inclusiv practicarea "pilelor" ierarhice sau colegiale etc.

Printre cele mai grave forme de corupție în mediul universitar se numără:

- traficarea examenelor de admitere și absolvire (vânzarea, cumpărarea sau substituirea de lucrări contra bani, servicii sau contraservicii);
- solicitarea de către membrii personalului universitar de bani sau cadouri, precum și tentative de mituire sau mituirea acestora, precum și cointeresarea în alte forme;

- solicitarea unor servicii personale, de orice tip, de la persoane care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare, sau promovare, precum și oferirea unor astfel de servicii în schimbul indulgenței.

Acceptarea de cadouri simbolice de către personalul universitar este legitimă doar atunci când este evident că nu este de natură să influențeze direct sau indirect procesul educațional, de evaluare, de angajare sau de promovare.

Tentativa de corupere este o abatere sancționabilă de etica universitară oferirea de bani, de cadouri, sau de servicii personale membrilor personalului universitar, atunci când acceptarea acestor cadouri servicii are drept scop în mod explicit sau implicit:

- furnizarea serviciilor prevăzute în fișa postului unui angajat și pe persoana care oferă "darul" are deja dreptul să le primească;
- influențarea procesului de evaluare, angajare sau promovare.

Este interzis favoritismul, indiferent de criterii (prietenie, rudenie, afaceri, afiliere de orice tip etc.) în procesul de evaluare, angajare sau promovare, salarizare sau la împărțirea sarcinilor didactice sau administrative.

Toate aceste cazuri vor fi sancționate de la avertisment până la eliminarea din universitate.

Evitarea eventualelor suspiciuni de corupție:

Următoarele sunt căile preventive a eventualelor acuzații de corupție:

- informarea corectă și la timp în privința criteriilor de admitere și de concursuri de orice tip;
- mediatorii, rudele, prietenii, persoanele cu care concurenții au relații de afaceri nu trebuie să facă parte din comisiile de concurs;
- transparența sistemului de evaluare;
- respectarea tuturor termenelor limită impuse și a datelor de examene, indiferent de circumstanțele particulare ale studenților, cu excepția celor pentru care aceștia furnizează în scris motivații, care se păstrează atașate la catalog (adeverințe medicale, situații personale grave etc.);
- păstrarea lucrărilor de examen/de laborator/a referatelor pentru o perioadă cât mai lungă de timp;
- informarea superiorilor ierarhici, într-un mod formal, asupra eventualelor conflicte de interese care nu pot fi evitate.

4. Profesionalismul

Profesionalismul universitar se caracterizează prin:

- competență în exercitarea profesiei (**autoritate epistemică**);
- credința în **autonomia** deciziilor profesionale și a exercitării profesiei (protejarea de amatorism, diletantism și impostură);
- **identificarea** cu specialitatea și cu cei din același domeniu (cariera academică sau de cercetare devin elemente ale identității personale);
- **dedicarea** față de cariera academică pentru o parte semnificativă a vieții (prestigiul se capătă în timp, dar nu depinde decisiv de vechime);
- **solidaritatea colegială și competiția loială** cu cei din aceeași universitate și domeniu, [4].

4.a. Dreptul la studii de calitate

Cadrele didactice, cercetătorii și doctoranzii au obligația profesională să cunoască cercetarea și evoluția domeniului propriu.

Profesorii și doctoranzii au obligația să facă cercetare științifică și să publice rezultatele acesteia, la fel ca și cercetătorii.

Cercetarea se definește ca activitate în scopul dezvoltării cunoașterii. Cei care fac cercetare se ghidează după următoarele principii:

- Demonstrează competență, integritate și autoreglementare (per-review: obligația de a te supune examinării critice prealabile susținerii sau publicării unei lucrări).
- Mențin standardele profesionale: își documentează și chestionează rezultatele.
- Recunosc public contribuția profesională sau materială a altor persoane sau instituții la rezultatele obținute.
- Cooperează în echipe de cercetare.
- Protejează siguranța datelor preliminare.

- Se informează reciproc asupra dezvoltărilor relevante din domeniu și asupra metodologiilor de cercetare.
- Respectă consimțământul informat al celor implicați în cercetare, precum și siguranța acestora.
- Respectă toate cerințele legale și morale în privința cercetării.
- Sunt deschiși dezbaterii critice asupra rezultatelor obținute, [1, 2].

5. Onestitatea și corectitudinea intelectuală sunt în conflict cu:

5.a. Înșelăciunea

Este fapta sau tentativa de a folosi sprijin neautorizat din partea unor persoane, folosirea unor materiale de documentare interzise în timpul examinării, copiatul.

5.b. Fabricarea datelor

Înseamnă, în principal, utilizarea unor date improvizate într-o cercetare sau experiment, modificarea intenționată a datelor unui experiment sau unei cercetări, citarea unor articole inventate etc.

Predarea aceleiași lucrări pentru mai multe examene (autoplagiatul).

Modificarea datelor din dosarul personal de concurs sau angajare, de exemplu, potrivit cerințelor unui concurs. Constituie înșelăciune și includerea în CV-ul personal a unor informații profesionale false.

5.c. Facilitarea înșelăciunii

Facilitează înșelăciunea orice persoană care oferă ajutor cuiva despre care știe că vrea să înșele o comisie de examinare: oferirea unei lucrări gata făcute, cu sau fără să solicite bani sau servicii pentru aceasta, substituirea unei persoane care urmează să fie examinată.

5.d. Avantajele obținute pe nedrept

Din această categorie fac parte: ascunderea informațiilor transmise de profesori față de colegi, împiedicarea unor colegi sau concurenți să se concentreze, în scopul de a-i disturba la o examinare, sabotarea altora prin distrugerea unor materiale din bibliotecă, [3].

5.e. Plagiatul

Plagiatul reprezintă o fraudă intelectuală, care, uneori, poate lua proporții grave: furt intelectual deliberat. Forma cea mai gravă este aceea de a-ți clădi o carieră universitară și de cercetare pe baza unor publicații care sunt rezultat al fraudei.

Plagiatul poate fi voluntar (plagiat propriu-zis) sau involuntar (folosirea greșită a sistemul de citare sau neindicarea sursei unui material). Materialul asupra căruia se comite plagiat poate fi o carte sau o parte a unei cărți, un articol, o pagină de pe internet, un curs, o altă lucrare (în cazul referatelor, de exemplu, poate fi lucrarea unui coleg).

În elaborarea unei lucrări academice de orice fel sau a unei prezentări orale se va ține cont de distincția dintre parafrază și citarea propriu-zisă. Prezentarea unui citat (text bloc dintr-un material străin) ca parafrază (revestirea ideii/argumentului unui autor), și anume fără utilizarea indicilor care semnaleză în mod convențional prezența unei citări (ghilimele, litere cursive, paragrafe distincte etc.) constituie, de asemenea, plagiat.

Nu constituie plagiat folosirea unor sintagme sau definiții scurte, considerate de către comisia de etica ca făcând parte din fondul de noțiuni de bază, comune, al disciplinei respective.

O acuzație de plagiat, pentru a fi validă, trebuie însoțită de dovada clară a plagierii, prin indicarea textului sau textelor din care s-a plagiat. Nu este nevoie ca materialul indicat să fie sursa ultimă a plagierii: dacă două sau mai multe referate/articole prezentate simultan conțin fragmente comune, fără referințe explicite la surse, acest lucru este suficient pentru a fundamenta o acuzație de plagiat; dacă materialul prezentat drept contribuție proprie sau un fragment din acesta sunt identificate în rețeaua internet, unde, de asemenea, sunt preluate din aceeași sursă ultimă (indicată sau nu), acest lucru este suficient pentru a fundamenta o acuzație de plagiat.

Descoperirea comiterii fraudei intelectuale implică, în cazurile în care fraudă nu este direct sancționată de către cadrul didactic, sesizarea Comisiei de etică în vederea sancționării persoanei vinovate, mergându-se, în funcție de gravitate, până la desfacerea contractului de muncă, în cazul cadrelor didactice sau cercetătorilor. Dacă plagiatul este comis de către un/o student/ă, iar acesta/aceasta este la prima abatere de acest gen, de regulă cazul îl rezolvă cadrul didactic, și, prin excepție, Consiliul de etică. Aceștia stabilesc sancțiuni proporționale: în anumite cazuri majore, de exemplu, autorizează anularea, pentru studentul/a în cauză, a examenului în cadrul căruia s-a comis fapta, urmând ca, în anul următor, acesta/aceasta să aibă posibilitatea de a relua cursul și seminarul aferent, în regim cu taxă. Această procedură nu este necesar să treacă prin Consiliul de etică,

sanționarea putând fi făcută direct de către cadrul didactic. Consiliul de etică trebuie însă informat pentru a păstra sancțiunea în baza de date. Universitatea nu va permite aplicarea mențiunii de "plagiat" în actele oficiale ale studenților (cum ar fi diplome de licență sau master, situația școlară sau foaia matricolă) dar va ține evidența sancțiunilor în dosarele personale ale studenților și ale cadrelor didactice etc.

Dovezile despre incident se păstrează într-o bază de date care este consultată ori de câte ori un/o student/ă este acuzat/ă de plagiat. Descoperirea unui al doilea furt intelectual în cazul aceluiași/aceleiași student/e poate implica exmatricularea acestuia/acesteia din facultate, fără posibilitatea de a se reînscrive.

În cazul în care se demonstrează că plagiatul a fost atât parțial cât și involuntar, în cadrul ședinței Consiliului se hotărăște o sancțiune proporțională.

În situația în care materialul (referat, articol, prelegere, tratat etc.) care constituie furt intelectual descoperit și demonstrat a fost publicat de către persoana în cauză, cazul este deferit justiției și se pedepsește conform legilor în vigoare.

Toate prevederile de mai sus sunt valabile și în cazul furtului în cadrul examenelor scrise sau orale (copiat).

6. Transparența

Transparența presupune accesul la informații, atât în ceea ce privește admiterea, evaluarea, angajarea și promovarea, cât și în privința surselor de finanțare sau de cercetare și a criteriilor după care se iau deciziile instituționale în Universitate. Toate aceste informații sunt publicate pe paginile web ale universității.

6.a. Transparența la admitere, evaluare, angajare și promovare

Universitatea se angajează să acorde candidaților pentru admitere, angajare, promovare, gradație salarială, premiere, un tratament corect și egal și să cultive diversitatea în mediul academic prin măsuri pozitive adresate categoriilor defavorizate sau subreprezentate, fără încălcarea principiului meritului.

Studenții au dreptul de acces la informațiile despre criteriile de evaluare la examene, colocvii etc., încă de la începutul fiecărui curs (seminar, laborator etc, inclusiv cele de licență, disertație, doctorat), precum și la explicații privind notele obținute.

Criteriile de selecție pentru angajare și promovare trebuie definite cu claritate și să corespundă viitoarelor atribuțiuni ale persoanei evaluate. Scoaterea postului la concurs va respecta prevederile legale, precum și prevederile regulamentului interior al instituției de învățământ, privind condițiile de publicitate.

Organismele de evaluare vor oferi informații clare pentru toți candidații privind particularitățile postului scos la concurs, inclusiv programul special necesar exercitării postului, necesitatea unor deplasări frecvente ș.a.m.d.

6.b. Transparență în utilizarea resurselor materiale

Universitatea solicită membrilor ei, în special cadrelor didactice și cercetătorilor ca în cercetările și publicațiile lor să menționeze, în mod expres, sprijinul material acordat de universitate sau de alte organizații, instituții, firme sau persoane fizice pentru realizarea acestora.

7. Responsabilitatea

Membrii comunității universitare au dreptul moral la critică și insubordonare, exprimate public, dacă au argumente și probe că sunt încălcate standardele științifice, pedagogice, etice sau legale.

În acest context, prin „public” înțelegem: în cadrul ședințelor de catedră și de consiliu, al organizațiilor și întrunirilor studentești, în Senatul universității și, dacă la aceste niveluri problemele întemeiate criticate nu primesc un răspuns adecvat sau o soluție, membrii comunității academice au dreptul moral să externalizeze criticile, fără să suporte represalii și persecuții. Fac excepție de la etapizarea de mai sus: comunicările, conferințele, cercetările care au ca scop analiza funcționării universităților și programelor de studii. Acestea sunt, prin natura lor, publice în sens larg. Ele nu scutesc autorii de responsabilitate față de veridicitatea și corectitudinea informațiilor și de sancțiuni pentru denigrare, răspândirea de informații false și calomnii.

Membrii personalului didactic, în calitate de cetățeni particulari, au dreptul la comentarii publice. Dacă aceste comentarii nu fac parte din aria lor de expertiză profesională, ei trebuie să spună clar că fac aceste comentarii în nume personal.

Sunt supuse sancționării: dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a programelor și persoanelor din propria instituție și din alte instituții universitare, de către membrii propriei comunități academice.

8. Respectul și toleranța

Respectul față de ceilalți se demonstrează prin aceea că disputele se rezolvă prin argumente raționale și nu prin utilizarea unor tipuri de limbaj (cuvinte, etichetări, stil și ton) sau acțiuni care reprezintă atacuri la persoană.

9. Hărțuirea

Hărțuirea reprezintă comportamentul degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau conduce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a își desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu sau de a-și exercita drepturile. Hărțuirea constă, de regulă, într-un comportament repetat (amenințări fizice și verbale, critici umilitoare, avansuri sexuale etc.), dar poate consta și din acte singulare, atunci când acestea au o natură agresivă (de obicei de natură fizică).

Universitatea nu îngăduie nici o formă de hărțuire în mediul academic. Hărțuirea în forme precum: **homofobia, misoginismul, sexismul, rasismul, șovinismul, xenofobia, hărțuirea în privința convingerilor religioase sau politice** este incompatibilă cu politicile de egalitate de șanse ale universității și anulează respectul pentru dreptul personalului și al studenților la un tratament corect și respectuos. Intimidarea și hărțuirea conduc la crearea unui mediu ostil, care neagă participanților la viața comunității rolul de parteneri și le îngăduie opțiunile. Persoanele hărțuite se simt excluse, își pierd stima de sine și încrederea în instituție.

Universitatea interzice orice formă de hărțuire, în mod particular pe cea sexuală.

Atunci când este exercitată de către persoane cu funcții ierarhice superioare victimei, atunci când este exercitată de profesori asupra studenților sau de evaluatori asupra persoanelor evaluate, hărțuirea presupune abuzul de putere, care constituie o circumstanță agravantă.

Hărțuirea ca act singular, la prima abatere, poate fi sancționată cu avertisment și oferirea de scuze scrise persoanei sau grupului hărțuit. La a doua abatere, fie că s-a adresat aceleiași persoane sau aceluiși grup sau alteia/altuia, hărțuirea trebuie sancționată cu măsuri administrative, care pot varia în funcție de gravitate de la sancțiuni de tipul reținerii din salariu/bursă (dacă este vorba despre persoane remunerate sau studenți bursieri), până la eliminarea din comunitatea universitară respectivă.

Hărțuirea sexuală este adesea sursă și rezultat al inechității de gen. Comportamentele sexiste și expresiile misogine repetate și ostentative sunt, la rândul lor, forme de hărțuire. Cu alte cuvinte, ele afectează mediul în care trăiește o persoană, o ofensează, o insultă, o intimidează și conduc la scăderea performanțelor acesteia. Mediul academic este și poate să fie afectat de hărțuire.

Răspunsul la incidente. Dacă cineva se consideră afectat de hărțuire sexuală se adresează persoanei desemnate să rezolve astfel de cazuri printr-o rezoluție potrivită și promptă (informală sau formal-disciplinară). O rezolvare informală înseamnă medierea unui acord între părți, cu sau fără ca ele să se întâlnească direct. O plângere formală este adresată unui organism desemnat de către Senatul universității să dea rezoluții disciplinare, în cazul nostru, Comisiei de etică, în cooperare cu un jurist.

Confidențialitatea

Hărțuirea sexuală este o problemă foarte delicată. Membrilor comisiei nu li se permite să dezvăluie conversațiile pe această temă (decât în cazul unei lezări fizice sau a unei disturbări psihice semnificative ca urmare a hărțuirii) fără permisiunea expresă a persoanei care a solicitat consilierea. Membrii comisiei se pot adresa, la solicitarea celor consiliați, sau atunci când cazul afectează serios climatul academic, Comisiei de etică, decanilor, Rectorului, Senatului Universității, [7].

Comportamentul insultător

Universitatea nu îngăduie comportamente insultătoare, respectiv, actele de exprimare injurioasă, intimidantă sau umilitoare, îndreptate împotriva participanților la activitățile din universitate, indiferent cine sunt aceștia. Comportamentul insultător contravine eticii academice, atât atunci când intervine între persoane aflate în aceeași poziție, cât și în poziție ierarhică. Astfel de acte, orientate împotriva inferiorilor ierarhici, constituie o formă de abuz de putere. Repetarea unui astfel de comportament față de aceeași persoană sau același grup tinde să devină o formă de hărțuire.

Universitatea sancționează proporțional astfel de cazuri.

Prezentul cod a fost discutat și aprobat în ședința Senatului din data de.....

BIBLIOGRAFIE

1. Academic Integrity: Code of Good Practice in Research Open University;
2. Academic Integrity: Code of Conduct; Oxford University Research Service;
3. Code of Academic Integrity, University of Pennsylvania;
4. Gortner, Harold F. (1991)- Ethics for Public Managers, Greenwood Press, New York, p. 130;
5. Miroiu Mihaela, Cutaș Daniela, Andreescu Liviu - Cod etic pentru universități. Proiect;
6. Miroiu Mihaela, Bleda Nicolae Gabriela, (2001) – Introducere în etica profesională, Ed. „Trei” București;
7. Princeton University Health Services, 1998/1999, PUHS Publications On-Line.